

Samkvæmt þessum málalokum ber að dæma stefndu til að greiða stefnanda málskostnað, sem ákveðst kr. 10.000.00.

Ólafur W. Stefánsson deildarstjóri kvað upp dóm þenna sem setubæjarfógeti í Kópavogi ásamt samdómendunum Jóni L. Arnalds deildarstjóra og Knúti Hallssyni deildarstjóra.

Dómsorð:

Stefndu, Erni Eyjólfsyni og Snorra Ásmundssyni, er óheimilt að nota firmanafnið „Fólksvagn sf.“, svo og er þeim óheimilt að auglýsa firma sitt með myndum af Volkswagen-bifreið og með bókstöfunum „V.W.“ á þann hátt, sem þeir hafa gert og lýst er í málinu.

Stefndu skal skylt að láta afmá firmanafnið „Fólksvagn sf.“ úr firmaskrá Kópavogs innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlögðum 300 króna dagsektum, er renni til stefnanda, Volkswagenwerk Aktiengesellschaft.

Stefndu greiði stefnanda kr. 10.000.00 í málskostnað innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.

Mánudaginn 20. janúar 1969.

Nr. 172/1967. **Guðmundur Albertsson og**

Hörður G. Albertsson

(Gunnar M. Guðmundsson hrl.)

gegn

Jóni Gíslasyni s/f og gagnsök

(Haukur Jónsson hrl.).

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómara Hæstaréttar.

Samningar. Fiskverzlun. Skaðabætur.

Dómur Hæstaréttar.

Aðaláfrýjendur hafa, að fengnu áfrýjunarleyfi 27. október 1967, skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 2. nóvember 1967 og gert þær dómkröfur, að þeim verði dæmd sýkna

af kröfum gagnáfrýjanda og að gagnáfrýjanda verði dæmt að greiða þeim málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Gagnáfrýjandi hefur áfrýjað málinu með stefnu 22. nóvember 1967 og gert þær dómkröfur, að aðaláfrýjendum verði dæmt að greiða honum kr. 1.161.416.17 ásamt 9.5% ársvöxtum frá 1. janúar 1965 til greiðsludags og svo málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Þá er kaupendur á Ítalíu höfðu veitt viðtöku nokkrum hluta skreiðar þeirrar, sem aðaláfrýjendur höfðu staðfest í bréfi til gagnáfrýjanda, dags. 24. júlí 1963, að þeir hefðu selt til Ítalíu, hófu hinir ítölsku kaupendur upp mótmæli á þeim grundvelli, að skreiðin fullnægði eigi þeim kröfum, sem gerðar væru um þann gæðaflokk, er um var samið. Fór aðaláfrýjandi Guðmundur Albertsson þá til Ítalíu í því skyni að miðla málum, en tókst það ekki, enda kvaðst hann hafa gengið úr skugga um, að 250 pakkar af skreið, sem sendir voru til Ítalíu í tilraunaskyni í sambandi við för hans, hefðu reynzt gölluð vara.

Í máli þessu krefst gagnáfrýjandi skaðabóta, vegna þess að aðaláfrýjandi hafi eigi efnt samninginn frá 24. júlí 1963 um sölu, að því er varðar 1.681 pakka skreiðar, sem gagnáfrýjandi hafi því orðið að selja við lægra verði en í nefndum samningi greindi, svo og vegna aukakostnaðar af vanefndunum.

Þar sem nokkrar líkur voru fyrir hendi um það, að hin umsamda skreið fullnægði eigi samningsgæðum, var gagnáfrýjanda, sem hafði eftirstöðvar skreiðarinnar í vörzlum sínum, nauðsyn að láta fara fram könnun og mat á henni, þá er hann vildi sækja aðaláfrýjendur til skaðabóta, enda breytir samningsákvæðið, að „rikismatið“ sé „endanlegt“, eigi þessari niðurstöðu. Þetta gerði gagnáfrýjandi eigi. Ber því að sýkna aðaláfrýjendur af kröfum gagnáfrýjanda í málinu.

Aðaláfrýjendur kröfðust heldur eigi könnunar og mats á eftirstöðvum skreiðarinnar í vörzlum gagnáfrýjanda, þá er tilefni gafst. Ber því að fella niður málskostnað í báðum dómum.

Dómsorð:

Aðaláfrýjendur, Guðmundur Albertsson og Hörður G. Albertsson, eiga að vera sýknir af kröfum gagnáfrýjanda, Jóns Gíslasonar s/f, í máli þessu.

Málskostnaður í héraði og fyrir Hæstarétti fellur niður.

Dómur sjó- og verzlunardóms Reykjavíkur 22. júní 1967.

Mál þetta, sem dómtekið var 23. maí 1967, hefur stefnandi, Jón Gíslason s/f, Hafnarfirði, höfðað hér fyrir dóminum með stefnu, útgefinni 28. október 1965, á hendur þeim Guðmundi Albertssyni forstjóra, Miðtúni 4, Reykjavík, og Herði G. Albertssyni, Litlagerði 4, Reykjavík, eigendum fyrirtækisins G. Albertsson, Hafnarhúsinu, Reykjavík, til greiðslu skaðabóta in solidum að fjárhæð kr. 1.171.196.16 auk 8½% ársvaxta frá 1. janúar 1965 til greiðsludags og málskostnaðar að skaðlausu samkvæmt taxta Lögmannafélags Íslands.

Undir rekstri málsins hefur stefnandi sundurliðað dómkröfur sínar, og liggur sú sundurliðun fyrir á dskj. nr. 37. Samkvæmt því eru endanlegar dómkröfur stefnanda kr. 1.161.416.17.

Stefndu krefjast algerrar sýknu af kröfum stefnanda og að þeim verði dæmdur hæfilegur málskostnaður eftir mati dómsins.

Til vara krefjast þeir lækkunar á kröfum stefnanda eftir mati dómsins og að málskostnaður verði látinn niður falla.

Við munnlegan málflutning lýsti lögmaður stefndu því yfir, að hann hreyfði engum andmælum gegn samaðild stefndu.

Málavextir eru þessir:

Með samkomulagi, dags. 24. júlí 1963, staðfestu stefndu, að fyrirtæki þeirra hefði selt fyrir stefnanda 9.000—10.000 pakka af skreið, framleiddri 1963. Samkomulag þetta liggur fyrir á dskj. nr. 3 og er á þessa leið:

„Hr. Jón Gíslason, Hafnarfirði.

Staðfestum hér með að hafa selt fyrir yður til ítalskra kaupenda eftirfarandi:

Magn. Tegund.

Gæði. Vigt: 9/10.000 pk. af „Roundcod“ 50/70 cm. Africa quality, framl. 1963 ásamt allri þeirri skreið, er við mat framleiðslunnar reyndist „Italiano“ að gæðum eða betri. Samkomulag er um, að framleiðandi lætur við pökkun taka frá óheilbrigð-

an, jarðsleginn og/eða frosinn fisk. Allt að einu er ríkismatið endanlegt.

Verð: Fyrir „Africa Quality“ £ 295.0.0d og fyrir „Italiano“ £ 360.0.0d., hvorttveggja per 1000 kg. cif. Ítalíu. *Umboðslaun* 2.5%.

Afskipun: 1500/1700 pk. á mánuði ágúst, september, október, nóvember, desember 1963 og janúar 1964, — eftir því sem framleiðsla reynist. Lofað er af kaupanda hálfu að gjöra allt sem mögulegt er til að afskipunarmagnið verði allt að tvöfalt fyrstu tvo afskipunarmánuðina svo og að flýta eftirstöðvunum svo sem unnt er.

Pökkun: „Italiano“ í 50 kg. en „Africa“ í 45 kg. pk., hvorttveggja nettó.

Greiðsla: Óafturkræf bankaábyrgð opnuð fyrir hverri afskipun um sig. Greiðsla innst því af hendi, þegar er bankinn hefur innleyst útflutningsskjölin.

Reykjavík, 24. júlí 1963.

G. Albertsson“.

Með þessu telur stefnandi, að komið hafi á bindandi samningur milli aðilja.

Svo fór, að efndir á þessu samkomulagi urðu ekki eftir efni þess. Útskipað var þann 19. september 1963 1.900 pk., 31. október 1963 1.500 pk., í nóvember og desember 1963 engu, í janúar 1964 engu, í febrúar 1964 1.395 pk., hinn 29. maí 1964 129 pk. og í júlí 1964 894 pk. Samtals 5.818 pk. „Africa Quality“. Eftir voru þá 1.681 pk. af þessari skreið, sem samið hafði verið um.

Þegar skreið þessi kom á markað í Ítalíu, tóku að berast kvartanir frá ítölsku kaupendunum þess efnis, að gæðum skreiðarinnar væri ábótavant. Töldu hinir ítölsku kaupendur galla vörunnar vera svo verulega, að þeir ættu ekki annars kost en rifta kaupunum. Vegna þessara umkvartana kaupenda skreiðarinnar tók fyrir frekari vörusendingar til þeirra.

Til þess að staðreyna, hvort kvartanir hinna ítölsku kaupenda hefðu við rök að styðjast, var svo ákveðið milli stefnanda og stefndu, að forstjórar fyrirtækjanna, Guðmundur Albertsson og Jón Gíslason, færu til Napolí á Ítalíu og yrðu viðstaddir, er 250 skreiðarpakkar, sem valdir voru af handahófi úr vörubirgðum stefnanda, yrðu opnaðir.

Þessi ráðagerð snerist þó á þann veg, að Guðmundur Albertsson fór einn til Napolí og var viðstaddur, er ofangreindir skreiðar-

pakkar voru opnaðir, og hefur hann staðfest, að skoðun sín hafi leitt í ljós, að í hverjum einstökum pakka hafi reynzt vera frá 5 og upp í 7 fiskar af lélegri gæðum en þar áttu að vera.

Þessari skoðunargerð hefur stefnandi mótmælt sem þýðingarlausri fyrir málið, þar sem honum hafi ekki veitt kostur á að vera viðstaddur skoðunargerðina.

Ástæðuna fyrir því, að útskipun hófst ekki fyrr en í september, segja stefndu vera þá, að fiskmat ríkisins hafi ekki leyft affermingu skreiðarinnar fyrr, sökum þess að hún hafi þá ekki verið orðin fullþurr.

Stefnandi telur, að sökum áðurgreinds móttökudráttar hafi hann orðið fyrir verulegu vaxtatapi, skreiðin rýrnað, umpökk-unarkostnaður skapast og að lokum hafi hann orðið að selja þá 1.681 pk., sem afgangsrðu, fyrir lægra verð en samningurinn hljóðaði um.

Þann 14. ágúst 1964 ritaði stefnandi stefnda bréf, þar sem hann gerði grein fyrir því tjóni, sem þegar hefði orðið vegna vanefnda á samkomulaginu frá 24. júlí 1963, og lýsti því þar yfir, að hann teldi fyrirtæki sitt leyst frá áðurgreindu samkomulagi. Jafnframt lýsti hann ábyrgð á hendur stefndu og tilkynnti, að þeir yrðu krafðir bóta vegna aukakostnaðar við sölu á þeirri skreið, sem afgangsr varð eða ef hún reyndist óseljanleg, mundu þeir krafðir bóta fyrir því tjóni.

Þessu bréfi svara stefndu með símskeyti 17. ágúst, þar sem þeir mótmæla, að þeir hafi verið aðiljar að samningnum við stefnda frá 24. júlí 1963.

Með bréfi, dags. 10. september 1964, tilkynna stefndu stefnanda, að vegna breytts fyrirkomulags um skil greiðslna fyrir útfluttar afurðir í bönkum hafi orðið dráttur á lokum skilagreinar, en skilagrein muni verða lokið innan tveggja vikna.

Sama dag ritar stefnandi stefndu bréf, þar sem hann tilkynnir, að enn sé óselt af því skreiðarmagni, sem samkomulagið frá 24. júlí 1963 fjallar um, cirka 1.600 pakkar. Umrætt magn hafi fyrirtæki sínu ekki tekizt að selja fyrir verð það, er í samkomulaginu greinir. Eigi fyrirtæki sitt því ekki annars úrkosta á verði því, sem stefndu hafi skuldbundið sig til að selja skreiðina fyrir, og því verði, er endalega kynni að fást fyrir hana. Ef stefndu geti útvegað hagstæðara tilboð og þar með dregið úr bótaábyrgð þeirra, skorar hann á þá að leggja slíkt tilboð fram ekki síðar en 25. júní 1965.

Þessu bréfi svara stefndu með bréfi, dags. 21. júní 1965, þar

sem þeir tilkynna, að umrædd skreið sé þeim óviðkomandi með öllu og stefnanda í sjálfsvald sett, hvað hann geri við hana.

Framkvæmdastjóri stefnanda, Jón Jónsson, hefur komið fyrir dóm þann 26. apríl 1966. Hann var framkvæmdastjóri fyrirtækisins Jóns Gíslasonar s/f, þegar viðskipti þau, sem mál þetta fjallar um, áttu sér stað, en faðir hans, Jón Gíslason, sem lézt, áður en málaferli þessi hófust, var einnig framkvæmdastjóri fyrirtækisins. Hann skýrir svo frá, að milli þeirra feðga hafi verið góð samvinna og þeir hafi vitað um störf hvor annars. Hann heldur því fram, að skreiðarframleiðsla fyrirtækis síns hafi reynzt mjög vel árið 1962. Sams konar viðskipti áttu sér stað milli stefnanda og stefnda árin 1962 og 1963.

Er Jón kom fyrir rétt, eins og áður segir, hélt hann því fram, að ekki hafi verið gerður skriflegur samningur um viðskipti aðilja árið 1962, og virðist honum ekki hafa verið kunnugt um þann samning, fyrr en samningurinn á dskj. nr. 23 var lagður fram í því sama réttarhaldi. Jón hélt því fram, að þeim feðgum hafi ekki verið kunnugt um, að kvartanir komu frá hinum ítölsku kaupmönnum, fyrr en í janúar 1964, er þeir feðgar komu á skrifstofu stefndu og ræddu við Hörð Albertsson. Hann skýrði þeim þá frá kvörtunum kaupendanna og ætlaði að sýna þeim bréf frá þeim því til stuðnings, en það bréf hafi ekki fundizt þá. Er hann var nánar spurður um það fyrir dómi, fullyrti hann, að þeim feðgum hafi algerlega verið ókunnugt um, að umkvartanir vegna gæða skreiðarinnar hafi borizt fyrir áramótin 1963—64.

Hann kveðst á þessum fundi hafa komið fram með þá tillögu, að sendir yrðu 250 pakkar af skreið til Ítalíu og faðir sinn og Guðmundur Albertsson færu utan og yrðu viðstaddir, þegar þeir yrðu opnaðir. Þessir 250 pakkar voru svo sendir án þess að vera skoðaðir sérstaklega, en svo hafi farið, að faðir sinn hafi aldrei verið kvaddur til Ítalíuferðarinnar. Er hann spurðist nánar eftir þessu á skrifstofu stefndu, hafi honum verið sagt, að ekki hefði verið unnt að ná til föður hans í tæka tíð.

Fyrir dómi lét hann það álit í ljós, að kvartanir ítölsku kaupmannanna hafi í rauninni ekki byggzt á því, að gæðum skreiðarinnar hafi verið áfátt, heldur mikið frekar á því, að haustið 1963 hafi markaður á Ítalíu fyllzt, og hafi þá kaupmennirnir gripið til þess ráðs að segja skreiðina gallaða til þess að geta knúið fram verðlækkun. Þessi skreið hafi verið metin eftir nákvæmlega sömu reglum og skreiðin frá 1962. Þá bárust engar kvartanir og ekki heldur árið 1964, en þá var skreið sú, sem

fyrirtækið framleiddi, metin á sama hátt. Bæði þessi ár hafi framleiðslunni verið hagað á sama hátt. Sömu mennirir unnu sömu störfín ár eftir ár. Af þessum ástæðum vísi hann algerlega á bug öllum fullyrðingum um, að gæðum skreiðarinnar frá 1963 hafi verið áfátt. Hann kveðst alltaf hafa litið á fyrirtækið G. Albertsson sem kaupanda að skreiðinni og ekki séð neina samninga við ítalska kaupendur né nokkuð frá þeim heyrt fyrr en í janúar eða febrúar 1964. Þá fyrst hafi hann fengið að vita, hverjir þeir voru.

Fyrir dómi var Jón sérstaklega spurður, hvort honum hefði verið kunnugt um, að faðir hans hefði veitt stefnda Guðmundi heimild til þess að selja skreið til Afríku. Hann svaraði því til, að vel mætti vera, að hann eða faðir hans hefðu gefið stefndu heimild til að selja á Afríkuverði til Vestur-Afríku. Í framhaldi af þessari spurningu tók hann fram, að hann vissi til þess, að skreið, sem metin var „Afrika-Quality“ og hæf á Ítalíumarkað, hafi farið til Vestur-Afríku og hafi hún verið gerð upp á Ítalíuverði.

Stefndi Guðmundur Albertsson kaupmaður hefur komið fyrir dóm 16. september 1966. Hann skýrir svo frá, að fyrirtæki sitt sé umboðssala, sem starfræki aðallega sölu á mjöli, lýsi og svo skreið og öðru, sem til falli. Fyrirtækið selji skreið og aðrar afurðir fyrir aðra, en kaupi ekki í sínu nafni.

Vegna sérstöðu landsins gagnvart markaðslöndunum og þróunar nútímaviðskipta sé alger ómöguleiki á að reka fyrirtæki þannig, að það uppfylli í raunverulegri merkingu eða eins og venjulega er skilgreint orðið miðlun („commission“). Framleiðendur skreiðarinnar séu smáir og margir. Auk þess séu þeir dreifðir um allt landið, við hafnir og hafnleysur, þar sem ekki eru neinar fastar áætlanir skipa og því alger óvissa um afskipunarmöguleika. Hlutverk fyrirtækis síns sé að sameina þessa aðilja og gera mögulega afskipun frá fleirum. Gagnvart erlendum aðiljum hafi reynslan sýnt, að óframkvæmanlegt sé annað en að fyrirtækið komi fram sem formlegur aðili. Hinir erlendu kaupendur krefjast, að svo sé, vegna þess að ógerningur sé að hafa marga smáa seljendur. Erlendum kaupmönnum sé ávallt ljóst, að fyrirtæki sitt starfi í umboði framleiðendanna hér á landi, og innlendir framleiðendur hafi einnig óskað eftir þessu fyrirkomulagi. Þá hafi fyrirtæki sitt einnig fyrir hönd íslenzkra framleiðenda séð um allar afskipanir, öll skjöl, allar greiðslur, innheimtur og skil til eigenda vörunnar hverju sinni. Um sölu á skreið þeirri, sem mál þetta fjallar um, segir hann, að þeir feðgar hafi báðir

fjallað. Þegar ítölsku kaupendurnir neituðu að taka við meiri skreið frá stefnanda, hafi hann strax talað við Jón Gíslason sjálfan. Þeir feðgar hafi síðar mætt á skrifstofunni hjá sér og þar hafi þeim verið sýnt bréf frá ítalska kaupandanum Sarcen og það þýtt fyrir þá. Í þessu sambandi var honum sýnt dskj. nr. 18, og segir hann það vera bréfið, sem var þýtt fyrir þá feðga. Báðir neituðu þeir að viðurkenna, að neitt væri að skreiðinni. Málið var síðan rætt fram og aftur, og varð að samkomulagi, að sendir yrðu 250 pakkar af skreið til Ítalíu og mætti yrði þar viðstaddur, er þeir yrðu opnaðir. Jón Jónsson stakk þá upp á, að faðir sinn færi einnig til Ítalíu, og kveðst hann ekkert hafa haft við það að athuga. Ekki varð þó af því, að Jón Gíslason færi til Ítalíu. Hann kveðst hafa hringt í Jón, nokkru áður en hann lagði af stað, en Jón svaraði því til, að það skipti ekki máli, hvort hann færi eða ekki. Þegar skreiðarpakkarnir voru opnaðir, kveðst hann hafa gert sér fyllilega grein fyrir, að varan fullnægði ekki þeim kröfum, sem áskildar voru. Í hverjum pakka reyndust vera 5 og upp í 7 fiskar af lélegum gæðum. Hann var að því spurður fyrir dómi, hvort hann álití, að ítölsku kaupmennirnir hafi verið strangari gagnvart gæðum skreiðarinnar vegna þess, að markaðurinn hafi yfirfyllzt. Því svaraði hann þannig, að hann álití, að svo hafi ekki verið, heldur hafi kvartanirnar átt rót sína að rekja til galla vörunnar.

Þá hefur stefndi Hörður Albertsson komið fyrir dóm þann 30. marz 1966. Hann hefur skýrt svo frá, að tildrög þess, að samkomulagið á dskj. nr. 3 var gert, um framleiðslu ársins, hafi verið þau, að árið 1962 seldi fyrirtækið nokkuð af „Africa-Quality“ skreið fyrir stefnanda til Ítalíu. Í þeim samningi var tilskilið, að framleiðandi skyldi við þökkun láta taka frá allan óheilbrigðan, jarðsleginn eða frosinn fisk. Þar sem hið opinbera mat gerði ekki ráð fyrir slíkri flokkun skreiðarinnar, fól stefnandi einum starfsmanna sinna það sérstaka verk að taka frá allan þann fisk, sem eitthvað virtist athugavert við. Var þetta gert með Ítalíumarkaðinn sérstaklega í huga. Árangurinn varð sá, að öll skreið, sem seld var fyrir stefnanda til Ítalíu 1962, líkaði mjög vel, svo að hinir ítölsku kaupendur vildu gjarnan halda áfram viðskiptunum. Við samkomulagsgerðina 24. júlí 1963 var í öllu miðað við sama grundvöll vörugæða og sömu framleiðsluhætti og árið áður. Var þetta alger forsenda kaupanna af hálfu Ítalanna fyrir auknum vörukaupum.

Að áliti Fiskmats ríkisins var fiskur stefnanda ekki fullþurr til útskipunar fyrr en í byrjun september 1963. Þökkun var fyrst leyfð hjá stefnanda 10. september, og fyrsta sendingin fór með m/s Kong Alf 19. september. Af kaupenda hálfu var gæðum þessarar vörusendingar strax mótmælt. Næsta sending fór með m/s Rangá 30. október 1963. Mótmæli kaupenda gegn vörugæðum þessarar sendingar bárust með bréfi frá ítalska kaupandanum Sarcen, dagsettu þann 6. desember 1963. Tilkynnir kaupandinn það, að gæði skreiðarinnar séu svo léleg, að hann neyðist til að rifta kaupunum. Bæði Jón heitinn Gíslason og sonur hans, Jón, hafi fylgzt með gangi þessara mála að staðaldri, ýmist í gegnum símtöl eða munnleg samtöl á skrifstofu stefndu. Þegar framangreint bréf barst fyrir áramótin 1963—1964, voru þeir feðgar boðaðir á skrifstofuna og bréfið þýtt fyrir þá á íslenzku. Þessar viðræður leiddu til þess, að þeir feðgar óskuðu eftir, að allt, sem hægt væri, yrði gert til þess að fá kaupendurna til að falla frá riftun. Svo virtist sem þeir feðgar gætu ekki trúað því, að gæðum skreiðarinnar væri jafnáfátt og af var látið. Allan janúarmánuð voru samningstilraunir gerðar, en árangurslaust, og í byrjun febrúar tilkynntu kaupendurnir Sarcen og Bonarrigo með bréfi, dags. 2. febrúar, að þeir riftu endanlega samningnum vegna frámunalega slæmra gæða skreiðarinnar.

Eftir þetta var ákveðið að senda einn vagn, eða 250 pakka, af skreið til Ítalíu, og frásögn Harðar af þeirri ferð er samhljóða frásögn föður hans.

Síðara hluta marzmánaðar 1964 hafi þeir feðgar verið boðaðir á skrifstofu sína og þeim tilkynnt, að árangurinn af viðræðunum við ítölsku kaupmennina hafi orðið neikvæður. Áður hafi þeim verið tilkynnt, að þeir mundu sitja fyrir sölumöguleikum, sem kynnu að finnast hjá öðrum smærri ítölskum kaupendum. Þá var einnig svo um talað, að reynt yrði að selja talsvert magn af „Round Cod“ 50/70 cm, sem upprunalega var ætlað á Ítalíumarkað til Vestur-Afríku. Þeir hafi svo haldið áfram tilraunum til að selja skreið þá, sem óseld var, í smásendingum til ýmissa kaupenda á Sikiley og í Napólí. En það hafi gengið illa, sökum þess hve illt orð framleiðslumerki stefnanda hafði á sér.

Fyrir dóm hefur komið sem vitni þann 3. maí 1966 Einar Ásmundsson, starfsmaður stefnanda. Vitnið skýrði svo frá, að sá háttur hefði verið hafður á í vinnustöð stefnanda að setja skreiðina í stæður eftir því, sem þeir álitu, að ríkismatið mundi fara.

Sé þá sú skreið, sem á Afríkumarkað á að fara, höfð sér og einnig sú skreið, sem á að fara á Ítalíumarkað. Síðan komi ríkismatið til og flokki skreiðina endanlega.

Þá segir vitnið, að það minnst þess, að árið 1963 og 1964 hafi verið flutt út frá fyrirtækinu skreið, sem eftir nógildandi flokkun muni vera næst flokknum „Edda“. Þessi flokkun var þannig gerð, að ljótasti fiskurinn var tekinn frá svo og stórfiskur og ýsa. Þá hafi það, sem eftir var, verið flokkað af ríkismatinu og það, sem af þeim fiski fór ekki í flokkinn „Ítalíano“, hafi verið flutt út sem flokkur, sem að gæðum mundi vera næst því sem flokkurinn „Edda“ er í dag.

Ekki segir vitnið, að annar fiskur hafi verið fluttur út til Ítalíu. Þá segir vitnið, að aldrei hafi verið hróflað við flokkuninni, eftir að ríkismatið var búið að leggja sinn dóm á skreiðina.

Þá kom fyrir dóm þann 17. maí 1966 Gísli Hvanndal Jónsson, verkstjóri hjá stefnanda. Vitnið kvaðst hafa unnið hjá Jóni Gíslasyni samfleytt frá 1962. Það segir, að sá háttur hafi verið hafður á, að maður að nafni Einar Ásmundsson hafi séð um að taka út jarðsleginn fisk og frosinn og of stóran. Það, sem eftir var, ætluðust þeir til, að metið yrði á Ítalíumarkað. Síðan líti ríkismatið á hvern einstakan fisk, sem pakkað sé, og segi til um, í hvern flokk hann skuli fara.

Aðspurt segir vitnið, að skreið, sem metin var „Ítalíano“ og „Africa-Quality“ hafi farið á Ítalíumarkað. Nú sé þetta breytt, þannig að „Africa Quality“ kallist „Edda“ og sé flokkurinn „Edda“ mjög líkur „Africa-Quality“ að gæðum. Ríkismatið komi til, þegar verið sé að pakka á viðkomandi markað, en aldrei hafi verið pakkað í einu á Ítalíumarkað og Afríkumarkað. Þá fullyrti vitnið, að hvorki jarðsleginn né frosinn né skemmdur fiskur hefði slæðzt með á Ítalíumarkað.

Stefnandi reisir kröfur sínar á því, að með samningnum á dskj. nr. 3, þar sem stefndu staðfesta að hafa selt fyrir stefnanda til ítalskra kaupmanna ákveðið magn af skreið fyrir tiltekið verð, hafi komið á bindandi samningur og séu stefndu skuldbundnir til að efna hann eða bæta stefnanda fébótum þann skaða, sem hann hefur orðið fyrir vegna vanefnda þeirra.

Stefndu hafi komið fram í sambandi við samninginn frá 24. júlí 1963 að öllu leyti sem sjálfstæðir kaupendur. Hinir ítölsku kaupmenn séu ekki tilgreindir í samningnum og stefnanda því ókunnugt um, hverjir þeir séu.

Í þeim kafla samningsins, sem merktur sé „afskipun“, hafi

kaupandi átt að gera allt, sem mögulegt var, til að afskipunar-magnið yrði allt að tvöfalt o. s. frv. Sýni þetta, að kaupandi sé enginn annar en Guðmundur Albertsson, enda hafi hann litið á sig sem slíkan, en hvorki umboðsmann kaupenda né seljanda. Breyti engu um þá réttarstöðu, þótt hann hafi áskilið sér 2.5% umboðslaun úr hendi stefnanda. Hljóti hann því að bera ábyrgð á efndum samningsins gagnvart sér, þar sem þeir séu tveir aðiljar að samningnum og ekkert réttarsamband skapist milli sín og viðsemjanda G. Albertssonar. Verði hins vegar litið á stefndu sem umboðsmenn, hafi réttarstaða þeirra skapað þeim skyldu til þess að koma strax á framfæri kvörtunum kaupenda, hafi þær einhverjar verið út af ásigkomulagi vörunnar.

Stefndu hafi verið sem umboðsmönnum óheimilt að semja við hina ítölsku kaupendur um annað en í samningnum á dskj. nr. 3 stóð, hvort heldur var um ásigkomulag eða afhendingu. Stefndu hafi einnig af sömu ástæðu verið óheimilt að þola kaupendum einhliða riftun á samningnum. Hafi samningurinn orðið annars efnis en hinir ítölsku kaupendur ætluðust til, t. d. hvað snertir ríkismat sem endanlegt, beri stefndu ábyrgð á því. Sem umboðsmanni beri honum einnig að bæta þann skaða, sem stefndi varð fyrir vegna vanefnda á samningnum (sic).

Stefndu reisa kröfur sínar á eftirfarandi rökum:

Þegar málsaðiljar gerðu með sér samkomulagið á dskj. nr. 3, var gengið út frá, að gæði skreiðarinnar yrðu samsvarandi og árið áður, en þá var framleiðsla stefnanda vinsæl á Ítalíumarkaði. Kaup hinna ítölsku kaupmanna væru algerlega háð því skil-yrði, að gæði skreiðarinnar yrðu ekki lakari en verið hafði. Síðar hafi komið í ljós, að gæði skreiðarinnar voru ekki í samræmi við samninginn, og olli það því, að ítölsku kaupendurnir riftu kaupunum.

Af þessu sé ljóst, að tjón það, sem stefnandi kunni að hafa beðið í sambandi við skreiðarsöluna, eigi rætur að rekja til vanefnda hans sjálfs á samningnum vegna ófullnægjandi gæða skreiðarinnar. Þá halda stefndu því fram, að þeir séu ekki kaupendur að skreiðinni, heldur milligöngumenn um sölu hennar. Sjálfst samkomulagið á dskj. nr. 3 taki af allan vafa um þennan ágrein-ing. Alls staðar sé talað um, að stefndu hafi selt skreiðina fyrir stefnanda. Stefndu hafi áskilið sér umboðslaun, og samrýmist það á engan hátt því, að þeir séu kaupendur.

Enn fremur halda stefndu því fram, að þeir hafi rækt um-boðsstörf sín óaðfinnanlega í þessu tilviki sem öðrum. Þeir hafi

gert allt, sem í þeirra valdi stóð, til þess að vernda hagsmuni stefnanda, eftir að samningar voru komnir í óefni vegna lélegra gæða skreiðarinnar. Varakröfu sína styðja stefndu þeim rökum, að ósannað sé, að stefnandi hafi beðið það tjón, sem hann vill vera láta.

Eins og málsatvikum hefur nú verið lýst, kemur fyrst til úrlausnar, hvort stefndu hafi verið kaupendur að skreið þeirri, sem mál þetta fjallar um, eða komið fram sem umboðsmenn. Það er ekki fyrr en 12. marz 1965 sem stefnandi krefur um andvirði skreiðarinnar. Í öllum bréfaviðskiptum, sem farið höfðu fram áður, talar stefnandi um skreið þá, sem stefndu seldu fyrir hann. Þá kemur einnig fram á skilagrein frá stefndu til stefnanda, að stefnandi greiðir allan kostnað við söluna, svo sem flutningsgjald, váttryggingu o. s. frv. Virðist þetta benda til þess, að stefnandi hafi litið á stefndu sem umboðsmenn sína gagnvart hinum ítölsku kaupendum. Verður þá, eins og þessum viðskiptum er háttað, að telja starfsemi stefndu umsýslustörf (commission).

Kemur þá að því úrlausnarefni, hvers konar réttarsamband hafi skapast á milli málsaðilja með samkomulaginu á dskj. nr. 3. Samkvæmt því skuldbinda stefndu sig til að selja fyrir stefnanda magn það af skreið, sem þar er tilgreint, fyrir ákveðið verð „Africa-Quality“ £ 295-0-0 og fyrir „Ítalíano“ £ 360-0-0, hvort tveggja pr. 1.000 kg. cif. Ítalíu gegn umboðslaunum 2.5% svo og öðrum skilyrðum, sem þar greinir.

Hins vegar skuldbinda stefndu sig til þess að láta við pökkun taka frá óheilbrigðan, jarðsleginn og/eða frosinn fisk og hafa hið tilskilda fiskmagn til á þeim tíma, er greinir í samkomulaginu.

Stefndu sömdu beint við hina ítölsku kaupmenn, án þess að stefnanda væri þar getið eða samþykki hans kæmi til. Hefur því ekkert réttarsamband skapast milli hans og kaupenda vörunnar. Stefndu eru því eini aðilinn, sem stefnandi gat sótt að lögum til efnda á samkomulaginu á dskj. nr. 3, þar sem þeir, eins og áður segir, sömdu um sölu á ákveðnu magni skreiðar fyrir tiltekið verð án þess að gera nokkurn fyrirvara þar um, hljóta stefndu að bera ábyrgð gagnvart stefnanda, að því er þessum atriðum viðkemur um efndir samningsins, að svo miklu leyti sem stefnandi sjálfur hefur ekki með aðgerðum sínum eða aðgerðarleysi leyst þá undan ábyrgðinni.

Skal þá vikið að þeirri mótbáru stefndu, að vanefndir á samningnum séu stefnanda sjálfum að kenna, vegna þess að skreiðin

hafi ekki uppfyllt það gæðamat, sem áskilið var. Í samningnum á dskj. nr. 3 stendur: „Allt að einu er ríkismatið endanlegt“. Öll sú skreið, sem mál þetta snýst um, var metin af ríkismatinu á sama hátt og skreið framleidd 1962 samkvæmt vottorðum Kristjáns Eliassonar yfirfiskimatsmanns.

Sönnunarbyrðin fyrir því, að gæði skreiðarinnar hafi verið önnur en ríkismatið segir til, hvílir því á stefndu. Gegn mótmælum stefnanda verður skoðunargerð stefnda Guðmundar Albertssonar á Ítalíu, sem áður greinir frá, ekki lögð til grundvallar í málinu, þar sem stefnandi var ekki tilkvaddur. Liggja því ekki fyrir lögfullar sannanir til staðfestingar kvörtunum hinna ítölsku kaupenda um það, að skreiðin hafi ekki fullnægt þeim gæðakröfum, sem tilskildar voru, enda kom í ljós, þegar afgangsskreiðin var seld sumarið 1965, að verðlag hennar hafði ekki lækkað meira en ca. 7% frá hinu upphaflega verði.

Eins og áður greinir, hafa stefndu haldið því fram, að samkomulag hafi orðið á milli þeirra og stefnanda þess efnis, að stefnandi skyldi sitja fyrir þeim möguleikum, sem skapast kynnu um sölu til smærri kaupenda á Ítalíu, og einnig skyldi reynt að koma í kring sölu til Vestur-Afríku.

Um þetta atriði er framburður Jóns Jónssonar ekki afgerandi, svo sem áður er rakið. Hann hefur borið fyrir dómi, að vel megi vera, að hann eða faðir hans hafi gefið stefndu heimild til að selja á Afríkuverði til Vestur-Afríku.

Með hliðsjón af þessum óljósa framburði Jóns Jónssonar þykir, eins og málum er háttað, rétt að leggja til grundvallar varðandi þetta atriði framburð stefndu. Ósannað er, að stefnandi hafi hreyft neinum mótmælum gegn sölu skreiðarinnar til Vestur-Afríku og smærri kaupenda á Ítalíu fyrr en með bréfi sínu, dags. 14. ágúst 1964, enda þótt honum væri ljóst, að þar var um óhagstæðari sölu að ræða en samkomulagið á dskj. nr. 3 gerði ráð fyrir. Í þessu verður að telja, að felist beint eða óbeint samþykki, og getur hann því ekki haft uppi bótakröfur af þeim sökum. Hins vegar verður ekki fallizt á, að mótmæli stefnanda gegn vanefndum stefndu á samkomulaginu á dskj. nr. 3 varðandi skreið þá, sem afgang varð, séu of seint fram komin.

Samkvæmt því, sem nú hefur verið sagt, bera stefndu ábyrgð á tjóni því, sem stefnandi varð fyrir í sambandi við sölu þeirrar skreiðar, sem afgang varð, er viðskiptum þeirra og stefnanda lauk, sbr. bréf stefndu frá 21. júní 1965.

Skulu nú kröfur stefnanda teknar til meðferðar í sömu röð sem þær eru fram settar á dskj. nr. 37:

1. Stefnandi telur, að í árslok 1964 hafi birgðir af „Round Cod“ 50/70 numið 1.681 pakka. Þessi skreið hafi stöðugt haldið áfram að rýrna, þar til hún var seld. Þá varð að færa saman í pökkunum vegna rýrnunar, og nam hún 1.980 kg. á kr. 29.79, eða samtals kr. 58.984.20. Þessi skreið var seld lægra verði, eða £ 275-0-0 pr. tonn. Verðmismunur á söluverði og verði því, sem tilgreint var í samningnum á dskj. nr. 3, nemi því kr. 212.585.42. Kröfuliður þessi er því samtals kr. 271.569.62. Hér er um að ræða skreið þá, sem afgangs varð, eftir að viðskiptum stefnanda og stefndu lauk. Í bréfi frá 21. júní 1965 lýstu stefndu því yfir, að skreið þessi væri þeim óviðkomandi.

Fyrri liður kröfunnar, kr. 58.984.20, er rýrnun sú, sem stefnandi telur, að átt hafi sér stað á skreiðinni, meðan hún lá óseld í vörzlum hans. Að áliti hins sérfróða dómara er hér ekki um óeðlilega rýrnun að ræða, þegar litið er til þess, hve langan tíma skreiðin beið í fiskverkunarstöð stefnanda, eða nær tvö ár, og að henni þurfti að umpakka. Ber því að taka þennan lið til greina með vísan til þess, sem að framan er sagt, enda er honum í hóf stillt.

Skal þá vikið að síðari hluta kröfunnar, sem er verðmismunur á skreið þeirri, sem S. Í. S. seldi fyrir stefnanda, og því meðalverði, sem stefnandi telur sig hafa fengið fyrir þá skreið, sem stefndu seldu fyrir hann.

Samkvæmt skilagrein frá S. Í. S., dags. 26. ágúst 1965, er skreið þessi gerð upp á £ 275-0-0 pr. tonn, en samkvæmt samningi aðilja á dskj. nr. 3 skyldi tonnið seljast á £ 295-0-0. Kemur þar fram verulegur verðmismunur, sem svarar £ 20-0-0 pr. tonn, og nemur þessi mismunur kr. 176.536.30 á því magni, sem hér um ræðir. Hins vegar þykja stefndu ekki bera ábyrgð á því, að meiri kostnaður varð við sölu þessarar skreiðar en þeirrar, sem seld var af stefndu, þar sem aðiljar sömdu um brúttósöluverð skreiðarinnar, enda hér um erlendan kostnað að ræða.

Með vísan til þess, sem að framan segir, verður að telja stefndu ábyrga fyrir þessum mismun, og ber því að taka þennan kröfulið til greina.

2. Vinna við breytingu á merkingu og tilfærslu á skreiðar-pökkum, sbr. dskj. nr. 4 og 8, á kr. 31.292.46. Kröfuliður þessi er að sögn stefnanda vinna við að merkja pakka upp á nýtt og bæta í þá. Hafi kostnaður við þetta reynzt vera kr. 15.03 á pakka.

Hér er um að ræða skreið, sem annað hvort var seld á Afríku-eða Ítalíumarkað. Skreið þessi var seld með vitund stefnanda, og ósannað er, að hann hafi hreyft neinum mótmælum gegn sölu hennar. Með vísan til þess, sem að framan er sagt um sölu þessarar skreiðar, verður þessi kröfuliður ekki tekinn til greina.

3. Undir þennan lið tilfærir stefnandi vinnu við að umpakka og færa saman í pökkum vegna rýrnunar á skreið þeirri, sem óseld var. Telur hann, að það verk hafi tekið 120 vinnustundir og numið kr. 5.482.68.

Þar sem hér er um að ræða kostnað við skreið þá, sem afgangs varð og stefndu þar að selja eftir gerðum samningi, en lýstu sér óviðkomandi, verður þessi kröfuliður tekinn til greina, enda virðist honum í hóf stillt.

4. Hér er um að ræða efni í umbúðir vegna breyttra merkja vörunnar, eftir að nýir kaupendur gengu inn í samninginn. Telur stefnandi, að í þetta hafi farið strigi að verðmæti kr. 4.299.75.

Með vísan til þess, sem segir um kröfulið tvö, verður þessi liður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

5. Þessi kröfuliður er vegna rýrnunar á „Round Cod“ 50/70, er átti að afskipa í nóvember 1963 og janúar 1964, 3.133 pakkar, en þeir hafi ekki farið fyrr en í maí—ágúst 1964. Á þessu tímabili hafi skreið þessi rýrnað um 1.5 kg. pr. pk., eða samtals kr. 140.013.00.

Með vísan til þess, sem segir um kröfulið tvö, verður þessi liður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

6. Undir þennan lið fellir stefnandi rýrnun á „Ítaliener“ skreið, sem átti að afskipa í ágúst 1963 til janúar 1964. Var hér um að ræða 641 pakka, sem ekki fóru fyrr en í apríl til september 1964. Á þessu tímabili rýrnaði skreiðin um 1.5 kg. pr. pakka, þ. e. 961.5 kg. á kr. 36.83 pr. kg., kr. 35.412.00.

Með vísan til þess, sem segir um kröfulið tvö, verður þessi liður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

7. Kröfuliður þessi er til orðinn vegna þess, að þann 16. júlí 1964 afskipa stefndu með Goðafossi 194 pökkum af skreið „Round Cod“ 50/70, þ. e. 8.730 kg. nettó. Umsamið verð á þessari skreið var £ 295-0-0 pr. tonn til Ítalíu og umboðslaun 2.5%. Stefndu seldu skreiðina til Afríku á £ 253-2-0 fob. og reikna umboðslaun 3%. Mismunur á meðalverði á skreið, er stefndu sendu á Ítalíumarkað og afreiknað var á réttu verði og ofangreindu nettó-verði þessarar skreiðar til Afríku, var kr. 2.77 pr. kg., eða samtals kr. 24.182.10.

Með vísan til þess, sem segir um kröfulið tvö, verður þessi liður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

8. Þessi kröfuliður er þannig til orðinn, að þann 24. júlí 1964 afskipa stefndu 400 pökkum, þ. e. 18.000 kg., af skreið með Tungufossi og afreikna hana á Afríkuverði. Mismunur á því verði og meðalverði á Ítalíu seldri skreið er því kr. 2.19 pr. kg. nettó, eða kr. 39.420.00.

Af sömu ástæðum og tilgreindar eru undir lið 2 verður þessi kröfuliður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

9. Þennan kröfulið telur stefnandi þannig til orðinn, að samkvæmt yfirlitsskilagrein, dags. í október 1964, frá stefndu er stefnandi debetfærður fyrir kr. 65.941.24. Þessi færsla sé ekki rétt, sbr. skilagrein frá 15. febrúar 1964. Hins vegar sé það rétt, sem ofgreitt er talið á leiðréttri skilagrein í desember 1964, kr. 3.000.00, þannig að vangreitt sé samkvæmt skilagrein kr. 62.941.24.

Kröfuupphæð þessa liðs er þannig til komin, að stefndu hafa á dskj. nr. 49 fært stefnanda til tekna 43.875 kg. af skreið á £ 295-0-0 pr. tonn. Þeir hafa haldið því fram, að skreiðin hafi afvangá verið reiknuð á Ítalíuverði, en verið seld á Afríkuverði. Síðan hafi þeir á dskj. nr. 45 fært stefnanda til skuldar þennan mismun, sem nemur kr. 65.941.24. Frá þessari fjárhæð dregst leiðréttingarfærsla, kr. 3.000.00, og kemur þá fram kröfuliðurinn kr. 62.941.24.

Óumdeilt er, að skreið þessi var seld til Afríku, og með vísan til þess, sem segir um kröfulið tvö, verður þessi kröfuliður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

10. Undir þennan lið tilfærir stefnandi flutningsgjald reiknað á Afríku í stað Ítalíu. Þann 15. febrúar 1964 selja stefndu 1.140 pakka af skreið og sendu þá með Laxá til Afríku. Af þessari skreið séu 975 pakkar, 43.865 kg. nettó, sem stefndu sömdu um að selja til Ítalíu, enda reikni stefndu þessa skreið á £ 295-0-0 pr. tonn, sem er samningsverð, en flutningsgjald sé reiknað til Afríku, sem ekki fái staðizt, þar sem samningurinn hljóði um sölu til Ítalíu. Mismunur á þessu flutningsgjaldi sé kr. 1.24 pr. kg. $\times$ 43.835 kg., eða kr. 54.405.00.

Af sömu ástæðum og greinir undir lið 2 verður þessi kröfuliður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

11. Þessi liður fjallar um ofreiknuð sölulaun af sölu á 300 pökkum, sem sendir voru með m/s Laxá þann 1. ágúst 1964. Reiknuð voru 3% sölulaun í stað 2.5%, sbr. dskj. 3. Nemi mismunur þessi kr. 2.384.92.

Stefndu voru sammingsbundnir um 2,5% sölulaun. Ekki verður talið, að neitt það sé fram komið í málinu, sem leysi þá undan þeirri skuldbindingu. Ber því að taka þennan kröfulið til greina.

12. Liður þessi fjallar um 4% sölulaun, sem Jóhann Karlsson tók fyrir sölu á „Round Cod“ 50/70, 13.500 kg., sem stefndu höfðu samið um sölu á. Nemur þessi mismunur kr. 5.253.00.

Af sömu ástæðum og greinir undir lit eitt verður þessi liður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

13. Þessi liður er varðandi 4% sölulaun, er Steinavör tók fyrir sölu á 100 pökkum af „Round Cod“ 50/70 af þeirri skreið, sem stefndu sömdu um sölu á. Nemur mismunurinn kr. 2.384.91.

Af sömu ástæðum og greinir undir lið eitt verður þessi liður ekki tekinn til greina gegn mótmælum stefndu.

14. Sundurliðun á kröfulið þessum er að finna á dskj. nr. 40. Kröfuliður þessi er þannig fram settur, að stefndu eru skuldfærðir fyrir 9½% ársvöxtum af meðalverði skreiðarinnar samkvæmt skilagreinum þeirra frá umsömdum útskipunarmánuðum og til ársloka 1964. Síðan eru stefndu færðir til tekna 9½% vextir af greiðslum frá greiðsludegi til ársloka 1964. Nemur bótakrafan þannig reiknuð kr. 482.375.49.

Af því, sem að framan hefur verið rakið, er ljóst, að stefnandi hefur orðið fyrir vaxtatapi og þó einkum vegna dráttar á sölu á skreið þeirri, sem endanlega var seld af S. Í. S., rýrnun hennar og af því að hún var að lokum seld á lægra verði en um var samið í upphafi.

Skilagrein yfir sölu á skreið þessari er dagsett 26. ágúst 1965. Síðasta útskipun, sem samið var um samkvæmt dskj. nr. 3, átti að fara fram í janúar 1964. Ekki verður það vitað með vissu, hvenær stefnandi hefði fengið greiðslu skreiðarinnar, ef hún hefði verið seld af stefndu, og ekki liggur fyrir, hvenær stefnandi móttók endanlega greiðslu fyrir þessa skreið. Af þessum ástæðum verður vaxtatjón hans ekki reiknað nákvæmlega. Rétt þykir að miða við 7% ársvexti. Þegar þessi atvik eru höfð í huga, þykir vaxtatap stefnanda hæfilega ákveðið kr. 210.000.00.

Niðurstaða málsins verður því sú, að dæma ber stefndu til þess að greiða stefnanda kr. 58.984.20 + 176.536.30 + 5.482.68 + 2.384.92 og kr. 210.000.00, eða samtals kr. 453.388.10, auk 6% ársvaxta frá 28. október 1965 til 1. janúar 1966 og 7% ársvaxta frá þeim tíma til greiðsludags og kr. 60.500.00 í málskostnað.

Dóm þennan kváðu upp Kristján Jónsson borgardómari, Guðmundur Skaptason viðskiptafræðingur og Már Elisson skrifstofu-

stjóri, en dráttur hefur orðið á uppkvaðningu dómsins vegna fjarveru eins dómarsins úr bænum.

Dómsorð:

Stefndu, Guðmundur Albertsson, Miðtúni 4, Reykjavík, og Hörður G. Albertsson, Litlagerði 4, Reykjavík, greiði in solidum stefnanda, Jóni Gíslasyni s/f, Hafnarfirði, kr. 453.388.10 auk 6% ársvaxta frá 28. október 1965 til 1. janúar 1966 og 7% ársvaxta frá þeim tíma til greiðsludags og kr. 60.500.00 í málskostnað. Dóminum ber að fullnægja innan 15 daga frá lögbirtingu hans að viðlagðri aðför að lögum.

Miðvikudaginn 22. janúar 1969.

Nr. 210/1968. **Ákærvaldið**

(Valdimar Stefánsson saksóknari ríkisins)
gegna

Ole Nordman Olsen

(Einar B. Guðmundsson hrl.).

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómarsar Hæstaréttar.

Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum.

Dómur Hæstaréttar.

I. Akstur ákærða 23. apríl 1967.

Vitnið Ólafur Ægir Ólafsson sjómaður kveðst hinn 23. apríl 1967 hafa séð ákærða aka bifreiðinni Í 1100 á Ísafirði í átt til hafnarinnar, þar sem hann hefði „snarstöðvað bifreiðina á kantbrúninni“. Vitnið, sem sýndist ákærði með áhrifum áfengis, gerði lögreglumanni viðvart um það og gálausan akstur ákærða. Er lögreglumennirnir Kristján Jón Kristjánsson og Oddur Oddsson því næst komu á vettvang, sat ákærði ölvaður undir stýri bifreiðar sinnar. Samkvæmt vætti lögreglumannanna játaði ákærði fyrir þeim, að hann hefði neytt áfengis, áður en hann ók „niður á höfn“. Er